

שפיכת שיירי הדם על יסוד המזבח החיצון

לאחר שכילה הכהן את כל עבודת הדם של פר ושעיר של יום הכפורים לפני ולפנים ובהיכל, היה שופך את שיירי הדם על יסוד המזבח החיצון.

שנאמר בענין פר כהן משיח [שגם דמו ניתן בהיכל] "וַנְתֵּן הַכֹּהֵן מִן הַדָּם עַל קַרְנוֹת מִזְבַּח קִטְרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל דָּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוּד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד" (ויקרא ד' ז), ללמד, ששיירי דמו ניתנים על היסוד.

ומאחר שהיה יכול לומר בו, "וְאֵת כָּל הַדָּם" יִשְׁפֹּךְ", ונאמר בו "וְאֵת כָּל דָּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ", למדו חכמים, שבא הכתוב לרבות שיירי דם של פר יום הכפורים, שגם הם נשפכים על יסוד המזבח.

-

ולהלן יתבאר בעזה"י על איזה יסוד היו שופכים את שיירי הדם הללו, אם על יסוד שבצד מערב, או על יסוד שבצד מזרח.

וכמו כן יתבאר בעזה"י על איזה יסוד היו שופכים את שיירי דם חטאות החיצונות, שגם הם היו נשפכים על היסוד, כמו שנאמר, "וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִדְּמָה בְּאֶצְבָּעוֹ וַנְתֵּן עַל קַרְנוֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֵת כָּל דְּמָה יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוּד הַמִּזְבֵּחַ" (ויקרא ד' ל).

יסוד שעליו היו שופכים את שיירי הדם

א. דעת משנתנו.

- מקום שפיכת שיירי דם חטאות הפנימיות, על יסוד מערבי של מזבח החיצון, כי נאמר בהם, "וְאֵת כָּל דָּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוּד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד", והיסוד שהוא כנגד פתח אהל מועד, הוא היסוד המערבי של המזבח, שהוא בצד המזבח שכנגד אהל מועד^א.

^א כן גרסת רש"י במסכת זבחים שעניין זה ששופך על יסוד מערבי למד מהכתוב "אשר פתח אוהל מועד" אולם לפי גרסת הגמרא לפנינו עניין זה ששופך על יסוד מערבי למד משום שאין מעבירין על המצוות שכשהכהן יוצא ממהיכל פוגע תחילה ביסוד מערבי. והסיבה שלפי רש"י אין ללמוד מחמת הטעם הזה כי לא שייך אין מעבירים על המצוות אלא כשאנו באים לעשות שתי מצוות [כגון אם היה צריך לשפוך גם על יסוד מערבי וגם על יסוד דרומי] שאז צריך להקדים את זו שפוגע בה תחילה אבל כשאנו באים לעשות דבר אחד אין לבחור דווקא את זה שפוגע תחילה אלא את שראוי יותר לעשות. [עיי' תוסי' לעיל ל"ג].